

Oferta dla Diecezjan

Galeria polskiej sztuki nowoczesnej (1800–1945)

Wśród autorów obrazów prezentowanych w Galerii polskiej sztuki nowoczesnej (1800–1945) wystarczy wymienić choćby **Jacka Malczewskiego** – geniusza pędzla, przedstawiciela większości wystaw, prezentacji sztuki Młodej Polski, a także malarstwa europejskiego. Dla dużego grona malarzy był mentorem i nauczycielem, wzorem do naśladowania. Malował m.in. krajobrazy, portrety, autoportrety, wielkie tryptyki o znaczeniu patriotycznym i historycznym. Co ciekawe, artysta uwielbiał nadawać malowanym postaciom swoje rysy twarzy – przeważnie robił to, przedstawiając na obrazach Chrystusa (np. obraz „Chrystus i Samarytanka”, 1909) i świętych. Zmarł w Krakowie 8 października 1929 roku i został pochowany, zgodnie z ostatnim życzeniem, we franciszkańskim habicie tercjarskim.

Jednym z dzieł Jacka Malczewskiego jest monumentalny **obraz „Tobiasz z aniołami”** (ok. 1908) nawiązujący w swej tematyce do biblijnej opowieści o wędrowce Tobiasza: młody Tobiasz szczęśliwie powraca z cudownym lekarstwem z ryby, by przywrócić ojcu wzrok za radą Rafała, który daje się poznać jako anioł. Podobnie jak starszy Tobiasz również– Malczewski stracił wzrok pod koniec życia. W Piśmie św. towarzyszem wędrującego z psem chłopca był tylko archanioł Rafał. Na obrazie artysta umieścił trzech znanych z tradycji katolickiej archaniołów: Rafała, Michała oraz Gabriela. Postacie te trzymają symbole: laskę, lilię i miecz, odpowiednio do swych głównych przymiotów. Dla Malczewskiego nie są to jednak typy męskie, ale raczej kobiece, z potężnymi barwnymi skrzydłami. W twarzy Rafała rozpoznać można twarz muzy Malczewskiego – o 25 lat młodszej od malarza – Marii Balowej. Słynęła ona z nieprzeciętnej urody, wyjątkowego uroku osobistego oraz erudycji. To ona stała się główną bohaterką jego dzieł. Sam Tobiasz to bosonogi chłopiec. Obraz został zakupiony w 1938 roku od żony artysty Marii Malczewskiej w Charzewicach.

Jednym z wielu prezentowanych w Galerii obrazów jest słynna „Żydówka z cytrynami” **Aleksandra Gierymskiego**. Spoglądająca przed siebie, szczególnie porusza smutkiem i bezradnością bijącymi z jej twarzy.

Nieprzypadkowo Gierymski pokazuje takie emocje poprzez postać staruszki. Sam bowiem borykał się z pogłębiającą się melancholią. Nieszczęśliwa miłość do Heleny Modrzejewskiej, a także śmierć najbliższych mu osób odcisnęły trwałe piętno na jego wrażliwej osobowości. Z pozoru arogancki i niedostępny, w głębi duszy był człowiekiem rodzinnym i ciepłym. Samotność, z którą się zmagał, próbował zagłuszyć poprzez pracę twórczą.

Wśród prezentowanych dzieł są również rzeźby. Warto wspomnieć m.in. „Kobietę płaczącą” Wacława Szymanowskiego – tego samego artysty, który był autorem słynnego pomnika Fryderyka Chopina w warszawskich Łazienkach. Niestety oryginalny pomnik, jak wiadomo, został zniszczony przez Niemców. Po wojnie udało się go zrekonstruować na podstawie odnalezionego w domu rzeźbiarza małego modelu monumentu – pomnik został odsłonięty w 1958 roku.

Te i wiele innych ciekawych historii kryją dzieła prezentowane w naszych galeriach. Odkrywają je przed zwiedzającymi – podczas oprowadzań – kuratorzy wystaw.

Galeria śląskiej sztuki sakralnej

Galeria śląskiej sztuki sakralnej obejmuje cztery wydzielone strefy, w których wyeksponowano ponad **120 obiektów** z zakresu rzeźby, malarstwa i rzemiosła artystycznego, tworzących dwa zespoły stylistyczne: **późnogotycki i renesansowo-barokowy, a także zabytki pochodzące z okresu od końca XIV do końca XVIII wieku.**

Przed wejściem do Galerii znajdują się dwa wizerunki świętej Barbary. Główna oś ekspozycji symbolizuje nawę świątyni, którą zamyka retabulum ołtarzowe, a przyległe strefy nawiązują do kaplic bocznych. Sztuka gotycka (od końca XIV do początku XVI wieku), dominująca na wystawie, obejmuje zachowane zabytki ruchome – głównie malarstwo i rzeźbę, które odzwierciedlają różne wpływy kulturowe, a także rzemiosło artystyczne (naczynia i szaty liturgiczne). Na pierwszy plan sztuki tego okresu wysuwa się wątek maryjny – przede wszystkim wizerunki Madonny – dopełniony przez przedstawienia chrystologiczne i hagiograficzne. Zbiory sztuki nowożytnej (od końca XVI do końca XVIII

MUZEUM ŚLĄSKIE W KATOWICACH

wieku) mają charakter bardziej sygnalny, uświadamiający dorobek artystyczny regionu. Ważne miejsce zajmują oczywiście dzieła z epoki baroku, który rozwinął się na Śląsku najpełniej, przynosząc wielki rozkwit sztuki i kultury – głównie na Dolnym Śląsku, gdzie powstały zabytki na skalę europejską. Ekspozycję uzupełniają multimedialne prezentacje wybranych zagadnień tematycznych niemożliwych do bezpośredniego zademonstrowania w warunkach muzealnych.

Więcej informacji na naszej stronie: <https://muzeumslaskie.pl/>

Jesteśmy przekonani, że wizyta w Muzeum Śląskim w Katowicach będzie dla Państwa niezapomnianym przeżyciem i zachęci do kolejnych odwiedzin. To gwarancja mile i pożytecznie spędzonego czasu.

Zapraszamy!